

СПИСОК

запрошених учасників конституційного провадження на пленарне засідання для участі у розгляді справи за конституційним поданням 47 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України "Про внесення зміни до розділу IV "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про Конституційний Суд України"

Уповноважені представники суб'єкта права на конституційне подання – 47 народних депутатів України:

КУЙБІДА
Василь Степанович - народний депутат України

НАДОША
Олег Володимирович - народний депутат України

ПОЖИВАНОВ
Михайло Олександрович - народний депутат України

Представники:

- Верховної Ради України:

МІРОШНИЧЕНКО
Юрій Романович - народний депутат України, член Комітету Верховної Ради України з питань правосуддя

СЕЛІВАНОВ
Анатолій Олександрович - Постійний представник Верховної Ради України в Конституційному Суді України

- Президента України

ШАПОВАЛ
Володимир Миколайович - Представник Президента України в Конституційному Суді України

- Кабінету Міністрів України:

ЄВГРАФОВ

Павло Борисович

- радник Прем'єр-міністра України

ЧУБАР

Людмила Пантеліївна

- в.о. Постійного представника
Кабінету Міністрів України
Конституційному Суді України

*Відділ забезпечення засідань колегій судів
та Конституційного Суду України*

СПИСОК

студентів 2 курсу відділення спеціальної адвокатської
підготовки Академії адвокатури України, які направляються
на пленарне засідання Конституційного Суду

Керівник – Астрова Лариса Миколаївна

1. Антонов Олександр Леонідович
2. Васильчишина Ольга Олегівна
3. Деканосидзе Вікторія Олександрівна
4. Дробаха Сергій Вікторович
5. Дубинський Олександр Олександрович
6. Колісник Микола Валентинович
7. Логвинський Олексій Леонідович
8. Матвійчук Ігор Володимирович
9. Могильова Надія Валентинівна
10. Піддубняк Максим Васильович
11. Пономар Валерія Анатоліївна
12. Ромазанов Михайло Юрійович
13. Сало Юрій Іванович
14. Язвінська Олена Русланівна

3

ЗАТВЕРДЖЕНО
Указом Президента України
від 22 травня 1998 року № 504/98

ПОЛОЖЕННЯ

про Постійного представника Президента України у Конституційному Суді України

1. Постійний представник Президента України у Конституційному Суді України (далі - Постійний представник) є посадовою особою, уповноваженою Президентом України представляти Президента України у Конституційному Суді України як суб'єкта права на конституційне подання з питань прийняття рішень та дачі висновків Конституційним Судом України.

2. Постійний представник у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, указами і розпорядженнями Президента України, актами Кабінету Міністрів України та цим Положенням.

3. Постійний представник бере участь у підготовці та провадженні у справах у Конституційному Суді України без додаткового спеціального рішення Президента України.

У разі необхідності Постійний представник може представляти подання Президента України до Конституційного Суду України разом з іншими особами, призначеними Президентом України.

4. Постійного представника призначає на посаду і звільняє з посади Президент України. Постійний представник підпорядковується Президентові України.

Посада Постійного представника за своїм статусом прирівнюється до посади заступника Глави Адміністрації Президента України.

Постійний представник повинен мати вищу юридичну освіту, володіти державною мовою.

5. Постійний представник:

1) бере участь у підготовці проектів конституційних подань Президента України до Конституційного Суду України і представляє їх Президентові України;

2) здійснює як представник суб'єкта права на конституційне подання усі дії, передбачені Законом України "Про Конституційний Суд України", Регламентом Конституційного Суду України і пов'язані з підготовкою та конституційним провадженням у справах;

3) вносить за дорученням Президента України зміни або уточнення до конституційних подань, внесених до Конституційного Суду України, а також до тих подань, що перебувають у конституційному провадженні;

4) координує діяльність інших представників Президента України, призначених для участі у підготовці, конституційному провадженні у конкретно визначених справах;

5) інформує Президента України про хід та результати розгляду справ у Конституційному Суді України.

6. Постійний представник для здійснення своїх повноважень має право:

1) брати участь у засіданнях Кабінету Міністрів України, центральних органів виконавчої влади, утворених ними комісій, робочих груп під час підготовки пропозицій про необхідність внесення Президентом України до Конституційного Суду України конституційних подань;

2) запитувати необхідні висновки, матеріали, відомості від центральних органів виконавчої влади, їх посадових осіб;

3) взаємодіяти у встановленому порядку з консультативними, дорадчими та іншими допоміжними органами і службами Президента України, органами і апаратом Верховної Ради України, судами, органами прокуратури, органами Автономної Республіки Крим, місцевого самоврядування, а також підприємствами, установами, організаціями;

4) утворювати експертні та робочі групи з окремих питань своєї діяльності, залучати науковців, спеціалістів, експертів для проведення відповідних досліджень, вносити пропозиції щодо залучення експертів на платній основі;

5) вносити керівництву Адміністрації Президента України пропозиції щодо виконання рішень, додержання висновків Конституційного Суду України;

6) користуватись у встановленому порядку інформаційними банками даних Адміністрації Президента України, Кабінету Міністрів України, міністерств, інших центральних органів виконавчої влади.

7. Організаційне забезпечення діяльності Постійного представника здійснює його апарат, який є структурним підрозділом Адміністрації Президента України.

Керівника апарату за поданням Постійного представника призначає на посаду і звільняє з посади Глава Адміністрації Президента України.

8. Структуру і штатну чисельність апарату Постійного представника затверджує Глава Адміністрації Президента України.

9. Працівників апарату Постійного представника за його поданням призначає на посади і звільняє з посад Глава Адміністрації Президента України.

Глава Адміністрації
Президента України

Є.КУШНАРЬОВ

П О С Т А Н О В А
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про забезпечення представництва Верховної Ради України
у Конституційному Суді України

Відомості Верховної Ради (ВВР), 1997, N 19, ст.142)

З метою забезпечення участі представників Верховної Ради України при розгляді Конституційним Судом України справ щодо актів Верховної Ради України відповідно до Закону України "Про Конституційний Суд України" (422/96-ВР) Верховна Рада України постановляє:

1. Голові Верховної Ради України Морозу О.О. вирішити питання створення у Секретаріаті Верховної Ради України спеціального відділу з числа висококваліфікованих фахівців-юристів для забезпечення представництва Верховної Ради України при розгляді справ у Конституційному Суді України.

До законодавчого визначення порядку здійснення такого представництва Верховної Ради України призначати зазначених фахівців розпорядженнями Голови Верховної Ради України з дотриманням представництва, визначеного суб'єктами конституційного зв'язку - народними депутатами України.

2. Комісії Верховної Ради України з питань Регламенту, етичної поведінки та забезпечення діяльності депутатів розглянути у проекті Закону України про Регламент Верховної Ради України положення, що визначають порядок здійснення представництва Верховної Ради України при розгляді справ у Конституційному Суді України.

Голова Верховної Ради України

О.МОРОЗ

Київ, 3 квітня 1997 року
N 169/97-ВР

П О С Т А Н О В А
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про участь постійного представника
Верховної Ради України у конституційному провадженні

(Відомості Верховної Ради (ВВР), 1999, N 30, ст.244)

Відповідно до статей 54, 55 та 72 Закону України "Про Конституційний Суд України" (422/96-ВР) і з метою забезпечення постійної участі уповноваженого представника Верховної Ради України у конституційному провадженні по справах, передбачених статтями 13, 39, 41, 54, 55, 72, 79, 80, 84, 93 та 94 цього Закону, Верховна Рада України п о с т а н о в л я є:

1. Встановити, що Голова Верховної Ради України відповідно до повноважень, наданих пунктом 4 частини другої статті 88 Конституції України (254к/96-ВР), безпосередньо подає необхідні матеріали від імені Верховної Ради України при підготовці та розгляді Конституційним Судом України конкретних справ, у яких має право брати участь постійний представник Верховної Ради України з метою сприяння повноті і всебічності розгляду справ та прийняття Конституційним Судом України обґрунтованих рішень.

2. Затвердити Положення про постійного представника Верховної Ради України у Конституційному Суді України (додається).

Голова Верховної Ради України

О.ТКАЧЕНКО

м. Київ, 20 травня 1999 року
N 691-XIV

Затверджено
Постановою Верховної Ради України
від 20 травня 1999 року N 691-XIV

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПОСТІЙНОГО ПРЕДСТАВНИКА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
У КОНСТИТУЦІЙНОМУ СУДІ УКРАЇНИ

Загальні положення

1. Постійний представник Верховної Ради України у Конституційному Суді України (далі - постійний представник) є повноваженою особою, яка відповідно до вимог, передбачених у статті 72 Закону України "Про Конституційний Суд України" (422/96-ВР), бере участь у веденні справи - конституційному провадженні, наділена правом вчинення від імені Верховної Ради України, яку представляє, всіх процесуальних дій, крім повної або часткової відмови від заявленої позиції, викладеної у поясненні чи висновку, поданому Головою Верховної Ради України до Конституційного Суду України, а також зміни чи уточнення предмету розгляду, передачі своїх повноважень іншій особі (передоручення).

2. Постійний представник призначається Верховною Радою України з числа працівників її апарату за поданням Голови Верховної Ради України на термін одного скликання і виконує свої функції до призначення нового постійного представника на першій сесії Верховної Ради України нового скликання.

3. Постійний представник як учасник конституційного провадження у своїй діяльності підпорядкований, підзвітний і підконтрольний Голові Верховної Ради України.

4. Постійний представник бере участь у веденні справи з захуванням представництва, визначеного суб'єктом права на конституційне подання чи конституційне звернення - народними

депутатами України.

5. Постійний представник при виконанні покладених на нього функцій взаємодіє із структурними підрозділами апарату Верховної Ради України, секретаріатами комітетів Верховної Ради України з метою підготовки пояснень та висновків щодо законів та інших правових актів Верховної Ради України, які перебувають у конституційному провадженні.

6. Постійний представник у своїй діяльності керується Конституцією України (254к/96-ВР), законами України, цим Положенням та іншими актами, прийнятими Верховною Радою України.

7. Постійний представник бере участь у засіданнях в Конституційному Суді України на основі посвідчення постійного представника.

Постійний представник може представляти Верховну Раду України у засіданнях в Конституційному Суді України разом з іншими представниками, призначеними розпорядженням Голови Верховної Ради України.

8. Постійний представник виконує такі функції:

1) за дорученням Голови Верховної Ради України:

- готує матеріали відповідно до конституційних подань, конституційних звернень, щодо яких відкрито конституційне провадження, або у зв'язку з офіційним тлумаченням положень Конституції України та законів України, щодо яких було внесено конституційне подання чи конституційне звернення до Конституційного Суду України;

- готує проекти висновків, пояснень, які на запит Конституційного Суду України мають бути подані у зв'язку з розглядом справ за конституційним поданням або конституційним зверненням;

- готує пропозиції про необхідність уточнень та змін підстав, за якими до Конституційного Суду України від імені Верховної Ради України направлялися пояснення, заперечення та висновки щодо прийнятих Верховною Радою України правових актів, конституційність яких підлягає перевірці.

При підготовці матеріалів, які подаються на розгляд Голови Верховної Ради України, постійний представник враховує рішення, висновки та роз'яснення комітетів Верховної Ради України з питань, які є предметом розгляду Конституційного Суду України;

2) бере участь у підготовці матеріалів щодо додержання конституційної процедури розслідування і розгляду справи про усунення Президента України з поста в порядку імпичменту відповідно до статей 111 та 151 Конституції України, коли суб'єктом права на конституційне подання щодо висновку Конституційного Суду України є Верховна Рада України;

3) надає консультативну допомогу народним депутатам України щодо конституційних подань і конституційних звернень, які ними вносяться до Конституційного Суду України;

4) відповідно до запитів Конституційного Суду України до Верховної Ради України готує і подає документи та матеріали чи їх копії, на які посилаються суб'єкти права на конституційне подання або конституційне звернення;

5) порушує питання перед Керівником апарату Верховної Ради України щодо залучення науковців і фахівців для проведення юридичної експертизи чинних правових актів, які перевіряються Конституційним Судом України на предмет їх конституційності або офіційне тлумачення яких має бути зроблено Конституційним Судом України;

5) бере участь у пленарних засіданнях Конституційного Суду та засіданнях його колегій;

6) доповідає на пленарних засіданнях Конституційного Суду про необхідні уточнення до поданих документів і запитів, які досліджуються у конституційному провадженні;

7) у разі необхідності подає Голові Верховної Ради України пропозиції щодо заходів для забезпечення виконання рішень Конституційного Суду України.

9. Постійний представник при здійсненні своїх повноважень має:

1) представляти Верховну Раду України в Конституційному Суді України у випадках, передбачених Законом України "Про Конституційний Суд України";

2) подавати Голові Верховної Ради України проекти висновків, висновків, заперечень щодо розгляду справ, провадження по яких надано у Конституційному Суді України;

3) брати участь у розгляді справ Конституційним Судом України його пленарних засіданнях у порядку та в терміни, визначені Законом України "Про Конституційний Суд України";

4) за дорученням Голови Верховної Ради України доповідати на засіданнях у Конституційному Суді України про зміни та уточнення висновках щодо конкретних справ конституційного провадження;

5) вносити пропозиції Керівнику апарату Верховної Ради України щодо створення експертних і робочих груп, у тому числі на тимчасовій основі, для проведення наукових та спеціалізованих експертиз стосовно правових актів, які є предметом розгляду у Конституційному Суді України;

6) витребувати необхідні для підготовки справи за конституційним поданням або конституційним зверненням до Конституційного Суду України матеріали та інформацію від підрозділів апарату Верховної Ради України і письмові пояснення не пізніше як через 10 днів з моменту звернення;

7) здійснювати зв'язки в установленому порядку з органами правосуддя, Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, Генеральною прокуратурою України, Міністерством юстиції України та іншими центральними органами виконавчої влади і їх посадовими особами стосовно справ, які перебувають у провадженні Конституційного Суду України.

10. Діяльність постійного представника Верховної Ради України в Конституційному Суді України забезпечується Відділом зв'язків з органами правосуддя та за рішенням Керівника апарату Верховної Ради України іншими підрозділами Секретаріату Верховної Ради України та Управління справами Верховної Ради України.

Постанова, Положення (314-2005-п)

Кабінет Міністрів України від 20.04.2005 № 314
Про Постійного представника Кабінету Міністрів України у
Конституційному Суді України
Публікації: Офіційний вісник України, рік 2005, 06.05.2005, N 16,
ст. 848, стор.40
Редакція з 20.04.2005, чинна з 20.04.2005

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

П О С Т А Н О В А
від 20 квітня 2005 р. N 314
Київ

Про Постійного представника Кабінету Міністрів
України у Конституційному Суді України

Кабінет Міністрів України постановляє:

1. Ввести в межах встановленої граничної чисельності працівників Секретаріату Кабінету Міністрів України посаду Постійного представника Кабінету Міністрів України у Конституційному Суді України.
2. Затвердити Положення про Постійного представника Кабінету Міністрів України у Конституційному Суді України, що додається.
3. Установити, що посада Постійного представника Кабінету Міністрів України у Конституційному Суді України за умовами оплати праці, матеріально-побутового та іншого забезпечення прирівнюється до посади заступника Міністра Кабінету Міністрів України.

Прем'єр-міністр України

Ю.ТИМОШЕНКО

Інд. 36

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 20 квітня 2005 р. N 314

ПОЛОЖЕННЯ
про Постійного представника Кабінету Міністрів
України у Конституційному Суді України

1. Постійний представник Кабінету Міністрів України у Конституційному Суді України (далі - Постійний представник) є посадовою особою, уповноваженою Кабінетом Міністрів України представляти його інтереси у Конституційному Суді України, забезпечувати взаємодію Кабінету Міністрів України та Конституційного Суду України.
 2. Постійний представник у своїй діяльності керується Конституцією (254к/96 ВР) та законами України, актами Президента України і Кабінету Міністрів України та цим Положенням.
 3. Постійний представник бере без додаткового рішення Кабінету Міністрів України участь у підготовці матеріалів та інших відомостей з питань, що підлягають розгляду Конституційним Судом України, і конституційному провадженні у справах.
- У разі потреби Постійний представник може представляти Кабінет Міністрів України у Конституційному Суді України разом з представниками центральних органів виконавчої влади, призначених для участі у підготовці матеріалів та інших відомостей з питань, що підлягають розгляду Конституційним Судом України, і конституційному провадженні в окремо визначених справах.

4. Постійний представник призначається на посаду і звільняється з посади Кабінетом Міністрів України за поданням Міністра Кабінету Міністрів України, погодженим з Прем'єр-міністром України, і підпорядковується Міністрові Кабінету Міністрів України.

Постійний представник повинен мати вищу юридичну освіту, володіти державною мовою.

5. Постійний представник:

1) бере участь у підготовці проектів конституційних подань Кабінету Міністрів України до Конституційного Суду України, матеріалів та інших відомостей з питань, що підлягають розгляду Конституційним Судом України;

2) вчиняє як представник суб'єкта права на конституційне подання усі дії, передбачені Законом України "Про Конституційний Суд України" (422/96-ВР) та Регламентом Конституційного Суду України (v001z710-97);

3) вносить за дорученням Кабінету Міністрів України зміни або уточнення до його нових конституційних подань, а також тих, що перебувають у конституційному провадженні;

4) взаємодіє в установленому порядку з Постійним представником Президента України у Конституційному Суді України, Постійним представником Верховної Ради України у Конституційному Суді України, органами виконавчої влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, органами прокуратури, судами, а також підприємствами, установами, організаціями;

5) координує діяльність представників відповідних органів виконавчої влади, призначених для участі у підготовці матеріалів та інших відомостей з питань, що підлягають розгляду Конституційним Судом України, та конституційному провадженні в окремо визначених справах, забезпечує формування єдиної позиції щодо їх вирішення;

6) організовує за участю заінтересованих центральних органів виконавчої влади розгляд запитів Конституційного Суду України до Кабінету Міністрів України та центральних органів виконавчої влади з питань, що підлягають розгляду Конституційним Судом України, забезпечує формування єдиної позиції щодо їх вирішення;

7) проводить моніторинг та інформує Кабінет Міністрів України про зміст конституційних подань і звернень, що надійшли до Конституційного Суду України, хід та результати розгляду справ у Конституційному Суді України;

8) виконує інші доручення Кабінету Міністрів України.

6. Постійний представник для здійснення своїх повноважень має право:

1) брати участь у засіданнях колегій центральних органів виконавчої влади, утворених центральними органами виконавчої влади комісій, робочих груп з підготовки пропозицій щодо необхідності внесення Кабінетом Міністрів України конституційних подань;

2) запитувати в центральних органів виконавчої влади матеріали та інші відомості з питань, що підлягають розгляду Конституційним Судом України;

3) вносити Кабінетові Міністрів України пропозиції щодо забезпечення виконання рішень Конституційного Суду України;

4) користуватися в установленому порядку базами даних Кабінету Міністрів України та органів виконавчої влади.

7. Організаційне забезпечення діяльності Постійного Представника здійснює його апарат, який є структурним підрозділом Секретаріату Кабінету Міністрів України.

Керівника апарату за поданням Постійного представника призначає на посаду і звільняє з посади Міністр Кабінету Міністрів України.

8. Структуру і штатну чисельність апарату Постійного Представника затверджує Міністр Кабінету Міністрів України.

9. Працівників апарату Постійного представника за його поданням призначає на посаду і звільняє з посади Міністр Кабінету Міністрів України.

**Рішення №7-рп/2002 від 27.03.2002 (справа щодо актів про
законотворення/призначення суддів на посади та про звільнення їх з посад)**

Абзац 2 пункт 4

Відповідно до частини другої статті 147 Конституції України Конституційний Суд України вирішує питання про відповідність законів та інших правових актів Конституції України. Закони та інші правові акти за рішенням Конституційного Суду України визнаються неконституційними повністю чи в окремії частині, якщо вони не відповідають Конституції України або якщо була порушена встановлена Конституцією України процедура їх розгляду, ухвалення або набрання ними чинності (частина перша статті 152 Конституції України). Перелік актів, щодо конституційності яких Конституційним Судом України здійснюється перевірка, визначено у частині першій статті 150 Конституції України. Аналіз положень цих статей Конституції України свідчить, що до "інших правових актів", про які йдеться в частині другій статті 147, частині першій статті 152 Конституції України, належать, зокрема, правові акти Верховної Ради України, акти Президента України.

Абзац 5 Пункт 4

Таким чином, у статтях 147, 150 Конституції України визначено межі юрисдикції Конституційного Суду України. За змістом цих статей перевірка на предмет конституційності підлягають, зокрема, правові акти Верховної Ради України, акти Президента України. При цьому перед них не виділено нормативно-правових або індивідуально-правових актів. Тобто до повноважень Конституційного Суду України належить вирішення питань щодо конституційності правових актів Верховної Ради України та Президента України незалежно від того, мають вони нормативно-правовий чи індивідуально-правовий характер.

Абзац 6 пункту 5)

За змістом положень частини другої статті 147, частини першої статті 150 Конституції України до повноважень Конституційного Суду України належить, зокрема, перевірка на предмет відповідності Конституції України всіх без винятку правових актів Верховної Ради України і Президента України як за їх юридичним змістом, так і за дотриманням конституційної процедури їх розгляду, ухвалення та набрання ними чинності.

Рішення № 3-рп/2002 від 12.02.2002 (справа про електроенергетику)

Пункт 3.1.

Щодо твердження суб'єкта конституційного подання про порушення статтею 15-1 Закону України "Про електроенергетику" передбаченою частиною четвертою статті 13 та частиною першою статті 41 Конституції

Україні права суб'єктів підприємницької діяльності розпоряджатися своєю власністю Конституційний Суд України зазначає, що Конституція України як головне джерело національної правової системи є також базою поточного законодавства. Вона надає можливість урегулювання певних суспільних відносин на рівні законів, які конкретизують закріплені в Основному Законі положення.

Рішення № 8-зп від 24.12.1997 (справа щодо призначення заступників голів місцевих державних адміністрацій)

Пункт 4. Відповідно до частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Рішення № 16-рп від 14.10.2003 (справа про направлення запиту до Президента України)

Пункт 5.

Абзац 2. Верховна Рада України є єдиним органом законодавчої влади в Україні і здійснює повноваження, визначені Конституцією України. На реалізацію своїх повноважень вона ухвалює рішення. Прийняття рішень Верховною Радою України здійснюється виключно на її пленарних засіданнях і являє собою процес формування та вираження волі парламенту України. Рішення Верховної Ради України є результатом її волевиявлення і ухвалюються на колегіальній основі. Волевиявлення Верховної Ради України з питань, віднесених до її ведення, реалізується шляхом голосування народних депутатів України.

Отже, під терміном "рішення" Верховної Ради України, який вживається в частині другій статті 84 Конституції України, треба розуміти результати волевиявлення парламенту України з питань, віднесених до його компетенції.

У Конституції України, крім терміна "рішення" Верховної Ради України, вживається термін "акти". Аналіз положень Основного Закону України дає підстави вважати, що під цим терміном необхідно розуміти документи Верховної Ради України, в яких закріплюється волевиявлення парламенту України з питань, віднесених до його компетенції.

Акти приймаються Верховною Радою України визначеною Конституцією України кількістю голосів народних депутатів України. Шляхом прийняття актів набувають офіційного характеру результати волевиявлення Верховної Ради України, тобто її рішення.

Юридичними формами актів Верховної Ради України насамперед є закони і постанови.

Таким чином, під терміном "акти", який вживається у статті 91 Конституції України, треба розуміти рішення Верховної Ради України з питань, віднесених до її компетенції, тобто документи, що приймаються визначеною Конституцією України кількістю голосів народних депутатів України у формі законів, постанов тощо.

З положень частини другої статті 84, статті 91 Конституції України випливає, що терміни "рішення" і "акти" Верховної Ради України - це взаємозв'язані правові категорії, які співвідносяться між собою як зміст і форма.

Рішення 3-зп від 11.07.1997 справа щодо конституційності тлумачення Верховною Радою України статті 98 Конституції України)

Пункт 3.

Вказані аргументи не можна визнати переконливими. Аналіз тексту Конституції України свідчить про те, що термін "закон" вживається в ній як у широкому, так і вузькому значеннях. У широкому значенні (яке охоплює також Конституцію України) термін "**закон**" вживається, наприклад, у статтях 13, 24, 35, 58, 68 Конституції України, які закріплюють загальновизнані правові принципи - рівність громадян перед законом, недопустимість відмови від виконання законів з мотивів релігійних переконань, незворотність дії законів у часі, незвільнення від юридичної відповідальності через незнання законів тощо. В основному ж у тексті Конституції України термін "закон" вживається у вузькому значенні, охоплюючи лише закони України, зокрема, він часто вживається у словосполученні "Конституція України і (та) закони України" (статті 10, 15, 36, 79, 126, 150 та ін.).

Рішення № 4-зп від 03.10.1997 (справа про набуття чинності Конституцією України)

Абзац 3 пункту 2

Закони є актами встановленої Конституцією України законодавчої влади і, більше того, актами єдиного органу законодавчої влади - Верховної Ради України. Це зумовлює їх субординацію відносно Конституції України, з чого можна зробити висновок, що норми частини п'ятої статті 94 Конституції України щодо набрання чинності законом не раніше дня його опублікування не можуть бути віднесені до самої Конституції України.

Абзац 6 пункту 3

Сама ж Конституція України набула чинності з моменту оголошення результатів голосування за проектом Конституції України в цілому на пленарному засіданні Верховної Ради України.

Рішення №6-рп 11.03.2003 (справа щодо права вето на закон про внесення змін до Конституції України)

Пункт 3. Конституційний Суд України, розглядаючи справу, виходить із того, що відповідно до частини першої статті 85 Конституції України до повноважень Верховної Ради України належить, зокрема, внесення змін до Конституції України в порядку, передбаченому розділом XIII "Внесення змін до Конституції України" (пункт 1), прийняття законів (пункт 3). Повноваження щодо внесення змін до Конституції України здійснюються Верховною Радою України шляхом прийняття законів. *(не виділяючи їх у окрему групу)*

Абзац 3 Пункт 3. Процедура прийняття Верховною Радою України законів про внесення змін до Конституції України, визначена розділом XIII Основного Закону України, не передбачає окремого порядку підписання та оприлюднення таких законів.

Рішення 8-рп/98 від 9 червня 1998 (щодо внесення змін до Конституції України)

Абзац 4 пункт 2

Юрисдикція КСУ поширюється на вирішення питань, передбачених як статтею 150 КУ, так і деякими іншими статтями КУ, зокрема статтею 159. Причому, якщо в першому випадку має місце так званий наступний конституційний контроль з боку Конституційного Суду України, тобто перевірка ним конституційності чинних правових актів, то у другому випадку Конституційний Суд України застосовує попередній (превентивний) конституційний контроль.

Абзац 5 пункт 2

Звернення до Конституційного Суду України з метою перевірки відповідності законопроектів про внесення змін до Конституції України вимогам статей 157 і 158 Конституції України є обов'язковим для Верховної Ради України (частина перша статті 147 і стаття 159 Конституції України). Положення статей 157 та 158 Конституції України містять імператив, яким заборонено вносити зміни до Конституції України всупереч умовам, наведеним у цих статтях.

Абзац 6 пункт 2

Здійснюючи превентивний конституційний контроль щодо відповідності вимогам статей 157 і 158 Конституції України законопроектів про внесення змін до Конституції України, Конституційний Суд України не обмежує повноважень Верховної Ради України вносити зміни до Основного Закону, а лише попереджує

конституційність їх реалізації Верховною Радою України, що є однією з основних гарантій стабільності Конституції України.

Абзац 6 пункт 3

Включення статті 159 до розділу XIII Конституції України зумовлено тим, щоб не допустити внесення змін до Конституції України всупереч вимогам статей 157 і 158 Конституції України. Звіден випливає, що згідно із статтею 159 Конституції України обов'язковій перевірці на відповідність статтям 157 і 158 Конституції України підлягає не тільки законопроект, поданий до Верховної Ради України в порядку статей 154, 155 і 156 Конституції України, але й усі можливі поправки, внесені до нього у процесі його розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України.

Абзац 7 пункт 3

Отже, законопроект, який за висновком Конституційного Суду України відповідав вимогам статей 157 і 158 Конституції України і до якого було внесено поправки під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України, підлягає також перевірці Конституційним Судом України щодо відповідності цього законопроекту вимогам означених статей Конституції України перед прийняттям його як закону про внесення змін до Конституції України.

Рішення №3-зп від 11.07.1997 (справа щодо конституційності тлумачення Верховною Радою України статті 98 Конституції України)

Пункт 1.

Спеціальне повноваження на офіційне тлумачення Конституції України та законів України з прийняттям Конституції України 1996 року набуло принципово нового вирішення: з відання Верховної Ради України воно було передано до повноважень Конституційного Суду України (пункт 2 статті 150 Конституції України), який згідно зі статтею 147 Конституції України є єдиним органом конституційної юрисдикції в Україні. Ці зміни зумовлені переходом до нового порядку здійснення державної влади на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову (частина перша статті 6 Конституції України), органи яких взаємодіють між собою на підставі конституційно закріпленої системи стримувань і противаг, здійснюючи свої повноваження у межах, встановлених Конституцією України, і відповідно до законів України (частина друга статті 6 Конституції України).

Пункт 4.

Вживання такого словосполучення ("**Конституція України і (та) закони**

України") у тексті Конституції України, зокрема у статті 150, не є випадковим. Конституція України прийнята Верховною Радою України від імені Українського народу (преамбула Конституції України), який відповідно до статті 5 Конституції України має виключне право визначати і змінювати конституційний лад в Україні. Це право не може бути узурповано державою, її органами або посадовими особами (там же). Отже, прийняття Конституції України Верховною Радою України було безпосереднім актом реалізації суверенітету народу, який тільки одноразово уповноважив Верховну Раду України на її прийняття. Це підтверджується пунктом 1 статті 85 Конституції України, яка не передбачає права Верховної Ради України на прийняття Конституції України, а також статтю 156 Конституції України, згідно з якою законопроект про внесення змін до розділів, які встановлюють засади конституційного ладу в Україні, після його прийняття у Верховній Раді України має затверджуватись всеукраїнським референдумом.

Логічним наслідком цих положень стало наділення повноваженням офіційного тлумачення Конституції України замість Верховної Ради України Конституційного Суду України як органу незалежної судової влади.

Конституційний Суд України неодноразово розглядав питання поділу державної влади в Україні (**стаття 6 Конституції України**) і сформулював правову позицію згідно з якою принцип поділу влади є засадою організації і здійснення державної влади в Україні, тому органи державної влади зобов'язані діяти на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України:

Рішення №6-рп/1999 від 24.07.1999 (справа про фінансування судів)

Пункт 2.

Метою функціонального поділу державної влади на законодавчу, виконавчу та судову (стаття 6 Конституції України) є розмежування повноважень між різними органами державної влади та недопущення привласнення повноти державної влади однією з гілок влади.

Правосуддя в Україні здійснюється виключно судами (стаття 124 Конституції України). Статті 126, 129 Конституції України та статті 1, 3 Закону України "Про статус суддів" закріпили принципи незалежності суддів як носіїв судової влади та невтручання у здійснення правосуддя.

Рішення №2-рп/2000 від 10 лютого 2000 року у справі про ціни і тарифи на житлово-комунальні та інші послуги,

Пункт 2.

Принцип поділу державної влади в Україні (стаття 6 Конституції України) означає, що органи законодавчої, виконавчої та судової влади

дійснюють свої повноваження у встановлених Конституцією України межах і відповідно до законів України. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи, реалізуючи свої повноваження, зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (частина друга статті 19 Конституції України).

Рішення № 7-рп/2000 (справа про тимчасове виконання обов'язків посадових осіб) від 27.04.2000

Абзац 2 пункт 4

Згідно із конституційно-правовими засадами поділу влади на законодавчу, виконавчу та судову (частина перша статті 6) та принципами конституційності, законності органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (частина друга статті 9). Хоча органи законодавчої, виконавчої та судової влади є самостійними у своїй діяльності в межах наданих їм повноважень, проте стабільність конституційного ладу досягається чіткою системою їх взаємостримувальних і протидій.

Поділ влади на законодавчу, виконавчу та судову передбачає їх тісну взаємодію, кінцевим результатом якої є досягнення конституційних цілей і завдань (забезпечення прав і свобод людини і громадянина, їх безпека, стабільність конституційного ладу тощо).

Рішення №9-рп/2002 від 21 травня 2002 року у справі про Закон України "Про Вищу раду юстиції"

Абзац 6 пункт 7

Конституційний Суд України, вирішуючи ці спірні питання, виходить з того, що принцип поділу влади є засадою організації і здійснення державної влади в Україні. Конституція України не містить такого терміна, як "гілка влади". Твердження в конституційному поданні про те, що положення пунктів 1, 2, 4 частини першої статті 30, а також пунктів 1, 2 статті 38 Закону не відповідають конституційному положенню про "невтручання представників будь-якої з гілок влади у внутрішню діяльність іншої", не є коректним, оскільки відповідного положення в Конституції України немає.

Рішення №17-рп/2004 від 18 листопада 2004 року у справі про Тимчасову спеціальну комісію Верховної Ради України)

Пункт 4

Здійснення державної влади на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову означає, передусім, самостійне виконання кожним органом державної влади своїх функцій і повноважень. Це не

включає взаємодії органів державної влади, в тому числі надання необхідної інформації, участь у підготовці або розгляді певного питання тощо. Однак така взаємодія має здійснюватися з урахуванням вимог статей 6, 19 Конституції України, відповідно до яких органи державної влади зобов'язані діяти на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Рішення № 5-зп від 30.10.1997 (справа К.Г.Устименка)

пункт 4 резолютивної частини

"*винятки* з конституційних норм встановлюються самою Конституцією, а не іншими нормативними актами").

Рішення №19/2004 від 1 грудня 2004 року (справа про незалежність суддів як складову їхнього статусу)

пункт 2 резолютивної частини

"вплив на суддів у будь-який спосіб забороняється" треба розуміти як забезпечення незалежності суддів у зв'язку із здійсненням ними правосуддя, а також як заборону щодо суддів будь-яких дій незалежно від форми їх прояву з боку державних органів, установ та організацій, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб, фізичних та юридичних осіб з метою перешкодити виконанню суддями професійних обов'язків або схилити їх до винесення неправосудного рішення тощо.

Рішення № 4-зп від 03.10.1997 (справа про набуття чинності Конституцією України)

Абзац 2,3 пункт 2

Конституція України як Основний Закон держави за своєю юридичною природою є актом установчої влади, що належить народу. Установча влада по відношенню до так званих встановлених влад є первинною: саме в Конституції України визнано принцип поділу державної влади на законодавчу, виконавчу і судову (частина перша статті 6) та визначено засади організації встановлених влад, включно законодавчої. Прийняття Конституції України Верховною Радою України означало, що у даному випадку установча влада була здійснена парламентом.

Закони є актами встановленої Конституцією України законодавчої влади і, більше того, актами єдиного органу законодавчої влади - Верховної Ради України. Це зумовлює їх субординацію відносно Конституції України

Рішення № 7-зп від 23.12.1997 (справа про Рахункову палату)

Конституційний Суд України, вирішуючи даний спір, виходить з того, що Конституція України має найвищу юридичну силу (частина друга статті 8 Конституції України). Верховенство конституційних норм поширюється на всі сфери державної діяльності, в тому числі і на законотворчий процес. Верховна Рада України, приймаючи закони, не має права допускати невідповідностей щодо будь-яких положень, прямо закріплених в Конституції України.

Однак Верховна Рада України в Законі України "Про Рахункову палату Верховної Ради України" змінила конституційно встановлене найменування Рахункової палати та її призначення.